

- створення засад узагальненої математичної моделі процесу торкання та її практичного застосування у металообробці;
- створення теоретичних та практичних засад побудови швидкодіючих систем торкання.

В результаті було розроблено принципи побудови високочутливих датчиків до процесу торкання. Розроблено алгоритми функціонування керуючих систем (CNC). Створені прилади, що виконують контроль торкання та методи їх застосування, надають можливість контролю практично всіх необхідних випадків торкання у металообробці. Побудована модель процесу торкання інструменту до деталі надала можливість створити новий клас прецизійних датчиків високої швидкодії (70 – 100 мкс для звичайних приладів і 3 – 4 мкс для дослідних зразків) з розрізною здібністю у 0,02 мкм, що не є остаточною для цього фізичного принципу дії приладів.

Список використаних джерел

1. Скицюк В.І. Технологія торкання у металообробці та нова класифікація приладів торкання // Високі технології в машинобудуванні. Зб. наук. праць ХДПУ. –Харків. – 2000. – Вип. 1(3) – С.231 – 241.
2. Скицюк В.І. Технологія ТОНТОР / Всеукраїнское научно-техническое совещание “Электрооборудование для станкостроения и машиностроения”, Одесса, 20-22 квітня 1993 г.. – 1993. –С. 24-25.

УДК 62.012

МОДЕЛЮВАННЯ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Цебрій Р.І.¹⁾, Масляк Б.О.²⁾, Сорока М.І.³⁾

Тернопільський національний економічний університет

¹⁾ к.ф.-м.н, доцент ; ²⁾ к.т.н, доцент; ³⁾ магістр

Конкуренція має як негативні, так і позитивні характеристики. Протягом десятиліть наголос робився лише на негативних моментах конкуренції. Це посилення соціальної несправедливості, витіснення дрібного виробника великим капіталом, розорення одних верств населення та збагачення інших, велике зростання майнової диференціації серед населення, зростання безробіття, підвищення рівня інфляції і т. ін. За умов адміністративно-командної системи конкуренція у практиці господарювання була практично відсутня.

Позитивна роль конкуренції в умовах ринкової економіки виконує ряд функцій і неопосередковано впливає на ефективність всього процесу виробництва, підвищує його технічний рівень, забезпечує підвищення якості товарів та послуг, розширення асортименту продукції.

Отже встановлення оптимальної частки ринку, що контролюється панівним суб'єктом, передбачає процес пошуку компромісного розв'язку, обумовленого сукупністю об'єктивних і суб'єктивних факторів, що впливають на кількісну міру частки ринку, яку займає підприємство.

Реальне розширення частки ринку, очевидно, залежить від різних факторів, зокрема від сили конкурентів, від необхідного для реалізації стратегії об'єму ресурсів, а також від готовності менеджменту до пожертви частини прибутків задля майбутніх доходів. В статті Р. Баззела, Б. Гейла і Р.Салтана [1] стратегії бізнес-одиниць відносно часток ринку поділяються на три групи: 1) стратегії нарощування, які базуються на активних діях, направлених на збільшення частки ринку через ввід нових товарів та додаткових маркетингових програм; 2) стратегії утримання, які направлені на збереження теперішньої частки ринку; 3) стратегії збору урожаю, які переслідують ціль отримання короткострокових прибутків при скороченні частки ринку, що належить бізнес-одиниці.

Таким чином, кількісна міра, що характеризує реальне положення підприємства в конкурентному середовищі, - доля ринку, виступає в якості висоти піраміди, як оптимальний кількісний параметр.

Обчислення об'єму піраміди, як моделі реального результату оцінки конкурентоздатності підприємства, визначає кількісну оцінку конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Классика маркетинга / Составители: Энис Б.М., Кокс К.Т., Москва М.П. – СПб: Питер, 2001.